

ואקברה שם. "וידעתי שיש בלבבך עלי, אבל דע לך שעל פי הדפ"ר קברתיה שם, שתתה לעודה לכניה, כשיגלם נכחראאין והיו עוברים דרך שם יעתה על קברה ובקשה רחמים עליהם, שנאמר ובימיה לא יי-סח קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה, והקב"ה משיבה יש שכר לפעולתך וכי ושב בנים לגבולם" – לשון רש"י. ועריך על כל פנים שיהא רמו במקרא לשעם הזה שאמר באגדה זו. ושמוא זהו מה שאמר הכתוב מתה עלי רחל בדרך, ואקברה שם בדרך, כלומר בדרך אשר יעברו בה בניה מתה ושם קברתיה לטובתם, כי היא שלא מתה בדרך רק בטרמה, שהיא עיר בארץ בנימין, ושם נקברה, אבל בדרך של עתיד מתה. והכתוב לא יפרש בעתידות, רק ירמוז בהם.

ועל דרך הפשט גם כן אמר לו כן כמתנצל שלא יחד ליוסף בראות חפצו בקבורת המערה על שלא קבר אמו שם, וכאשר קבר שם את לאה, ולכך אמר לו כי מתה בארץ בנין ולא נקברה בחוצה לארץ כאשר תהיה קבורת מצרים ליעקב ומתה בדרך כפתע פתאום ולא יכול לקוברת שם, כי איך יעזוב את בניו ואת מקומו בדרך וילך מודה עמה למערת המכפלה, ואיה הרופאים והרופאות לחנוט אותה. והוה טעם עלי. ואף על פי שמערת המכפלה איננה רחוקה משם רק כחצי והרופאות

יום – היה יעקב כבד מאוד במקנה הגדול ובני בית ולא יגיע שם רק בימים רבים, וכן עשה בדרך והוא ימים רבים עד בואו אל אביו. ושנו חכמים ובמק"כ כו. א. "ולא של נשים לעולם מפני הכבוד". ואני סבור שהיו אלו דברי התנצלות, וגם יוסף ידע שמתה בדרך ונקברה בארץ וכבוד עשה לה כמותה. אבל הכוונה ליעקב שלא הוליד אותה למערה כדי שלא יקבור שם שתי אחיות, כי יבוש מאביותו, ולאה היא שהנשאת לו ראשונה בהיותו, ורחל באהבתו אותה בנדר אשר נדר לה לקחה.